

28.12.2024 32. helluntain jälkeisen viikon lauantai

Käyn läpi sekä vuoroluvun että Kristuksen syntymän jälkeisen lauantain mukaiset tekstit

Vuoroluvun mukainen epistola

”Kehotamme teitä, veljet: ojentakaa kurittomia, rohkaiskaa arkoja, tukekaa heikkoja ja olkaa kaikkia kohtaan kärsivällisiä. Katsokaa, ettei kukaan maksa paha pahalla. Pyrkikää aina tekemään hyvää toisillenne ja kaikille ihmisille. Iloitkaa aina. Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta. Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta. Älkää sammuttako Henkeä, älkääkä väheksykö profetoimisen lahjaa. Koetelkaa kaikkea ja pitäkää se mikä on hyvää. Pysykää erossa kaikesta pahasta. Itse rauhan Jumala pyhittäköön teidät kokonaan ja varjelkoon koko olemuksenne, teidän henkenne, sielunne ja ruumiinne, niin että olette nuhteettomat Herramme Jeesuksen Kristuksen tullessa.” (1. Tess. 5: 14 – 23)

Tekstimme on ensimmäisen Tessalonikalaiskirjeen loppupuolelta. Sen sisältönä ovat erilaiset kehotukset seurakuntalaisille. ”Kurittomilla” tarkoitetaan sellaisia, jotka laiminlyövät velvollisuutensa. ”Heikot” ovat niitä, jotka tarvitsevat päättäväisyyttä koettelemusten keskellä, Hieman aikaisemmin Paavali oli kehottanut heitä olemaan valmiina, sillä emme tiedä Kristuksen toisen tulemisen aikaa (1. Tess. 5: 1 – 11).

”Pyrkikää aina tekemään hyvää toisillenne ja kaikille ihmisille”. Lähimmäisen rakastaminen ilmenee toimintana toista ihmistä kohtaan. Sitä osoitetaan niin seurakunnan jäsenille kuin ”kaikille ihmisille”, siis myös niille, jotka eivät ole seurakunnan jäseniä.

”Iloitkaa aina.” Ilo on Pyhän Hengen lahja. Vaikka meitä koetellaan ja maallisesti ajatellen aika voi tuntua pahalta, meillä on ilo pelastuksen mahdollisuudesta. Tätä iloa ei mikään voi ottaa kristityltä pois.

”Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta.” Nämä kaksi kuuluvat yhteen. Rukous on yhteyttä Jumalaan. Jumala on luonut kaiken, se, mitä meillä on, on viime kädessä Jumalalta. Tästä meidän tulee kiittää Häntä.

Seuraavaksi teksti kiinnittää huomiota Jumala antamiin lahjoihin ja tarkkanäköisyyteen. Paavali ei kuitenkaan tässä yhteydessä käytä sanontaa Jumalan armolahja. Henki saa ohjata seurakunnan /

seurakuntalaisten toimintaa ja profetoiminen on hyväksyttävää. Profetoiminen tarkoittaa voimallista, vaikuttavaa opetusta, ei ennustamista. Samanaikaisesti on tarkkailtava sitä, mitä tapahtuu. Jumalan lahja on myös erottelukyky. Se, mikä on hyvää, on säilytettävä. Tutkijat ovat jakaantuneet kahtia siitä, mihin tämän erottelukyvyn pitää suuntautua. Osa näkee, että piti tarkata sitä, miten seurakunnassa profetoitiin (opetettiin), toisten mukaan piti tarkata ihmisten toimintaa yleisesti, että toiminta olisi kristillistä.

”Rauhan Jumala” on perinteinen määritelmä Jumalasta (Tuom. 6: 24). Jumala pyhittää meidät. Vain Jumala on pyhä ja meistä voi tulla pyhiä lähestyessämme Jumalaa. Teksti pyytää varjelusta ”koko olemukselle”, mutta täsmentää sen sanoilla henki, sielu ja ruumis. Eri aikojen tutkijat ovat esittäneet, että Paavali esittää tässä ihmisyyden kolmiosaisena. Toisaalta tekstin on nähty tuovan esille juutalaisen ajattelun, jossa henki pääasiallisesti ilmaisee persoonan luotuna, sielu ilmaisee peroonan elinvoimaisena ja ruumis persoonan ruumiillisena ja sosiaalisena olentona.

Vuoroluvun mukainen evankeliumi

”Pitäkää varanne! ”Jos veljesi tekee väärin, nuhtele häntä, ja jos hän sitten katuu, anna hänelle anteeksi. Vaikka hän seitsemästi päivässä rikkoisi sinua vastaan ja seitsemästi tulisi sanomaan sinulle: ”Minä kadun”, anna hänelle anteeksi.” Apostolit sanoivat Herralle: ”Anna meille vahvempi usko!” Herra sanoi: ”Jos teillä olisi uskoa edes sinapinsiemenen verran, te voisitte sanoa tälle silkkiäispuulle: ”Nouse juurinesi maasta ja istuta itsesi mereen”, ja se tottelisi teitä. ”Jos teillä on palvelija kyntötöissä tai paimenessa, niin ettehan te hänen kotiin palatessaan sano: ”Käy pöytään, saat heti ruokaa.” Ei, te sanotte: ”Laita minulle syötävää, vyötä vaatteesi ja palvele minua sen aikaa kun syön ja juon. Sitten saat sinä syödä ja juoda.” Ei palvelija siitä saa kiitosta, että hän tekee, mitä hänen tulee tehdä. Niinpä tekin, kun olette tehneet kaiken, mitä teidän tulee tehdä, sanokaa: ”Me olemme arvottomia palvelijoita. Olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään!” (Luuk. 17: 3 – 10)

Ensimmäinen asia, mitä Luukas käsittelee on anteeksianto. Isä meidän -rukous ei ole tarkoitettu vain luettavaksi, vaan myös toteutettavaksi todellisessa elämässä. Anteeksiannon yhteydessä annettu luku seitsemän kohdalla pitää ymmärtää, että se ei ole tarkka luku. Joka kerta, kun todellisesti pyydetään anteeksi, on annettava anteeksi.

Jeesus on matkalla kohti kärsimystä ja kuolemaa ja tässä vaiheessa opetuslapset tarvitsevat syvää ja vahvaa uskoa Jeesukseen. Tämä usko on pelastava heidät. Nyt apostolit pyytävät Herralta vahvempaa uskoa.

Kristuksen vastauksen mukaan pienikin usko (sinapinsiemenen verran) mahdollistaa silkkiäispuun maasta ottamisen ja istuttamisen mereen. Tällä puulla on sekä kokoa että juuristoa sen verran, että pelkästään sen nostaminen maasta on erittäin vaikeaa puhumattakaan sen istuttamisesta mereen. Jeesuksen sanojen tarkoitus on osoittaa, että todellinen usko voi saada aikaan odottamattomia asioita.

Seuraavaksi huomio kiinnitetään kirkon työntekijöihin. Aikaisemmin Jeesus kertoi siitä, että isäntä palatessaan häistä palvelee niitä palvelijoitaan, jotka ovat häntä odottamassa. Nyt Jeesus tuo esille asian toisen puolen. Palvelijan velvollisuus on aina palvella herraansa. Kirkon työntekijöiden tulee huolehtia kirkosta ja paimentaa heille uskottua laumaa. Heidän on todettava itsensä arvottomiksi. Ei sen takia, että he olisivat tehneet jotain väärin tai jättäneet tekemättä, vaan sen takia, että he eivät väittäisi ansainneensa Jumalalta tulevan armon. He eivät saa ylpistyä. Meille annettu armo on aina puhdas lahja.

Kristuksen syntymän juhlan jälkeisen lauantain epistola

”Mutta sinä, Jumalan ihminen, karta kaikkea tätä! Pyri nuhteettomaan elämään, hurskauteen ja uskoon, pyri rakkauteen, kestävyYTEEN ja lempeYTEEN. Käy uskon jalo kilpailu ja voita omaksesi ikuinen elämä, johon sinut on kutsuttu ja jonka olet tunnustanut päämääräksesi, kun monien todistajien läsnä ollessa lausuit hyvän tunnustuksen. Jumala, kaiken elämän lähde, ja Kristus Jeesus, joka Pontius Pilatuksen edessä antoi todistuksensa ja lausui hyvän tunnustuksen, ovat todistajiani, kun kehotan sinua: hoida sinulle määrättyä tehtävää tahrattomasti ja moitteettomasti siihen saakka, kun Herramme Jeesus Kristus ilmestyy. Sen antaa aikanaan tapahtua ylistettävä ja yksin hallitseva Jumala, kuninkaiden Kuningas ja herrojen Herra. Hän yksin on kuolematon, hän asuu valossa, jota ei voi lähestyä. Häntä ei yksikään ihminen ole nähnyt eikä voi nähdä. Hänen on kunnia ja ikuinen valta. Amen.” (1. Tim. 6:11 – 16)

”Jumalan ihminen on Vanhan testamentin käyttämä nimitys profetoista (5. Moos. 33: 1; 1. Sam. 2: 27). Käyttämällä tätä nimitystä kirjoittaja osoittaa, kuinka suuri hengellinen voima kirkon johtajilla on.

”Karta tätä kaikkea” viittaa ennen tekstiämme mainittuun rahanhimoon, pöyhkeilyyn ja väittelyyn. Näin toimivat väärät opettajat. Oikean opettajan on tällaisesta pysyttävä erossa. Tämän tapainen perustelu oli tyypillistä tuon ajan filosofeille, jotka varoittivat oppilaitaan sellaisista opettajista, jotka etsivät rahaa.

”Käy uskon jalo kamppailu” on kehoitus toimia oikein. Hyvänä esimerkkinä on apostoli Paavalin toiminta lähetystyöntekijänä. ”Jonka olet tunnustanut” todennäköisesti tarkoittaa tunnustusta ennen kastetta. Kyse ei tässä tapauksessa ole tunnustuksesta ennen vihkimystä. Hyväksi esimerkiksi oikeasta todistuksesta annetaan Kristuksen toiminta Pontius Pilatuksen edessä.

”Hoida sinulle määrättyä tehtävää” voi joskus liittyä johonkin tiettyyn Jumalan antamaan tehtävään. Tässä yhteydessä se tarkoittaa yleensä Timoteoksen saamaa ”jumalallista tehtävää”, jota hänen on hoidettava ”Herramme Jeesuksen Kristuksen ilmestymiseen” asti.

Tekstimme loppuosa, jakeet 15 – 16, on ylistyslausekanta Jumalalle. Siihen on vaikuttanut hellenistisen juutalaisuuden ajatusmaailma ja se korostaa samanaikaisesti Jumalan tuonpuoleisuutta ja ylivoimaisuutta suhteessa maallisiin hallitsijoihin.

Kristuksen syntymän juhlan jälkeisen lauantain evankeliumi

”Kun Jeesus sai tietää tästä, hän lähti sieltä. Hänen perässään kulki paljon väkeä, ja hän paransi kaikki sairaat. Hän kuitenkin varoitti heitä puhumasta hänestä julkisesti, jotta toteutuisi tämä profeetta Jesajan lausuma Jumalan sana: - Katso: minun palvelijani, jonka olen valinnut, minun rakkaani, johon olen mieltynyt. Minä lasken henkeni hänen ylleen ja hän julistaa kansoille oikeuden. Ei hän huuda eikä riitele, ei kuulla hänen ääntänsä kaduilla. Murtunutta ruokoa hän ei muserra, savuavaa lampunsydäntä hän ei sammuta. Hän on saattava oikeuden voittoon. Hänen nimeensä kansat panevat toivonsa.” (Matt. 12: 15 – 21)

Sama teksti löytyy Markukselta (Mark. 3: 7 – 12) ja Luukkaalta (Luuk. 6: 17 – 19). Näillä ei kuitenkaan ole lainausta profeetta Jesajalta.

”Kun Jeesus sai tietää tästä, hän lähti sieltä.” Tätä ennen Jeesus oli parantanut miehen sapattina synagogassa. Nyt fariseukset suunnittelivat Jeesuksen raivaamista pois tieltä. Jeesus väistyy, sillä vielä ei ollut Hänen kärsimisensä aika. Samasta syystä Hän varoitti ihmisiä puhumasta Hänestä julkisesti.

Tekstin rakenne on yksinkertainen. Ensin on sairaiden parantamisia ja sen jälkeen Matteukselle tyypillinen asia: hän osoittaa lukijoilleen, että Vanha testamentti on edeltä kertonut Jeesuksen toiminnasta. Tämä käy ilmi hyvin ennen Vanhasta testamentista lainattua tekstiä olevasta kerronnasta: ”jotta toteutuisi tämä profeetta Jesajan lausuma Jumalan sana”.

Lainattu teksti on kärsivästä Palvelijasta kertovasta ensimmäisestä laulusta (Jes. 42: 1 – 4). Teksti kertoo Jumalan rakkaudesta Palvelijaansa. Tämä on täytetty Hengellä. Siinä korostetaan Palvelijan lempeää, hiljaista huolenpitoa heikkoja kohtaan. Matteus on muokannut lainattua tekstiä ja se poikkeaa Vanhan testamentin heprealaisesta muodosta sekä sen kreikannoksesta (Septuaginta). Tekstin lopussa korostuu oikeuden voitto ja toivo, joka kansoilla (monikkomuoto!) on.

Mikä on tämän lainauksen tarkoitus? Yksi selitys on se, että näin Matteus kertoo, miksi Jeesuksen aikana Hänellä ei ollut ”valtavaa määrää” seuraajia. Lainaus osoittaa, että Jumalan suunnitelma oli osoitettu suuremmalle joukolle kuin vain juutalaisille. Se oli tarkoitettu kaikille ihmisille. ”Kansat panevat toivonsa ei tässä yhteydessä tarkoita ei -juutalaisia, vaan nimenomaan kansoja.